

СЕРГІЄНКО А.А.,
СЕРГІЄНКО А.М.

НАБІР МОДУЛІВ ДЛЯ ШВИДКОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ФУР'Є

Рассмотрен набор модулей для малоточечного быстрого преобразования Фурье (БПФ) по алгоритму Винограда. Модули предназначены для построения высокопроизводительных конвейерных процессоров БПФ на базе ПЛИС.

A set of soft IP cores for the Winograd small fast Fourier transform (FFT) is considered. The cores are intended for the high-speed pipelined FFT processors implemented in FPGA.

Вступ

Конвеєрні процесори швидкого перетворення Фур'є (ШПФ) за основою, яка не дорівнює 2^k , $k = 1, 2$ використовуються для передачі даних з ортогональним частотним розділенням каналів (OFDM), частотної обробки радіосигналів, виконання множення надвеликих цілих чисел та ін. Недоліками існуючих конвеєрних процесорів ШПФ, які використовують алгоритм зі взаємно-простими основами, є необхідність узгодження потоків даних між їх ступенями та високі апаратні витрати [1,2,3]. У доповіді розглядається проектування конвеєрних модулів ШПФ, які використовуються у процесорах ШПФ за взаємно-простими основами, що конфігуруються в ПЛІС.

Особливості реалізації конвеєрних процесорів у ПЛІС

Мінімальна тривалість тактового інтервалу T_C модуля, який зконфігуровано в ПЛІС, дорівнює затримці його критичного шляху, до якого входять послідовно з'єднані логічна таблиця (ЛТ), мережа розповсюдження переносу і мережа конфігурованих міжз'єднань. Але слід врахувати, що затримка міжз'єднань залежить від їх локальності, ступеня оптимізації розміщення ЛТ і може досягати 70-90% від T_C .

Віртуальні модулі конвеєрних процесорів ШПФ використовуються в ПЛІС більше десятиріччя і вони входять до складу бібліотек модулів САПР ПЛІС. Але вони, як правило, розраховані на чотириходові ЛТ та велику кількість блоків множення. В результаті, такі процесори мають великі апаратні витрати у кількості сегментів конфігурованого логічного блоку (СКЛБ) і блоків множення, таких як DSP48, а також високе енергоспоживання. Крім того, затримка ступеня блоку множення приблизно

удвічі перевищує затримку суматора на базі ЛТ. Високі параметри процесорів досягаються лише при ретельно розведених маршрутах міжз'єднань та коли ЛТ мають оптимальні координати у ПЛІС.

За умови, коли не більше однієї ЛТ стоїть у критичному шляху, на основі чотириходових ЛТ можлива побудова лише двохходового мультиплексора або двохходового суматора. Якщо використовувати шестивходові ЛТ, які стоять у сучасних ПЛІС, можливості побудови різних арифметико-логічних схем значно зростають. На практиці встановлено, що компілятор-синтезатор Xilinx ISE в таких умовах синтезує чотириходовий мультиплексор, трьохходовий суматор, суматор з одним трьохходовим мультиплексором.

Модулі для малоточкового ШПФ

Конвеєрний процесор ШПФ зі взаємно-простими основами має менші апаратні витрати і придатний для обробки послідовностей з іншою довжиною, ніж 2^k . Причому обчислення ШПФ для коротких послідовностей ефективно виконувати за алгоритмом Винограда [3,4]. При цьому виникає проблема узгодження потоків даних між модулями малоточкового ШПФ, оскільки група даних, яка видається одним модулем, не співпадає за числом даних та їх порядком з групою даних, яка приймається іншим модулем [2]. Для узгодження двох модулів з паралельним виводом n даних та паралельним вводом m даних між ними слід встановити $n \cdot m$ блоків буферної пам'яті.

Найпростіше ця проблема вирішується тоді, коли за один такт блок видає чи сприймає лише одне дане. У цьому випадку період L -точкового ДПФ повинен дорівнювати L тактів, а не один, як у [2,3]. Тоді для організації покрокового вве-

дення та виведення даних з таких блоків вони повинні, по-перше, мати на своїх входах і виходах відповідні буферні схеми, по-друге, виконувати обчислення лише в кожному L -му такті.

При використанні методики побудови просторового графу синхронних потоків даних такі етапи синтезу конвеєрного процесора, як вибір ресурсів, складання розкладу, призначення операцій на ресурси і одержання структури виконуються за один крок, що дає змогу краще оптимізувати шукану конвеєрну структуру [5]. При цьому мінімізується як кількість суматорів, так і складність мультиплексорів на їх входах. Саме за цією методикою був розроблений набір модулів для малоточкового ШПФ. Кожен модуль виконує L -точкове ШПФ за алгоритмом Вінограда з періодом L тактів.

Результати реалізації модулів

Модулі малоточкового ШПФ описані мовою VHDL за методикою, викладеною в [5] і мають мінімальну кількість регістрів та суматорів. Причому вхідні та вихідні дані слідує у потрібному порядку. Для зменшення апаратних витрат та збільшення тактової частоти множення на постійні коефіцієнти виконується за допомогою зсувів та додавань множеного.

У таблиці 1 показані результати синтезу модулів для ПЛІС серії Xilinx Kintex-7 для 16-розрядних вхідних даних без особливих налаштувань їх оптимізації при синтезі, розміщенні та трасуванні.

Аналіз таблиці показує, що використання спеціалізованих блоків множення на константу дає змогу збільшити тактову частоту до 1,6

разів у порівнянні зі структурою з застосуванням інтегрованих блоків множення.

Табл. 1. Результати конфігурування процесорів у ПЛІС

Кількість точок	Апаратні витрати, ЛТ + DSP48	Тактова частота, МГц
3	238	710
3	198 + 1	433
4	215	548
5	824	471
8	1187	424
15	1460	312
16	4228	292
128 = 8·16	6209 + 4	330

Тактова частота модулів дорівнює частоті дискретизації сигналу. Вона є доволі високою і зменшується зі збільшенням складності модуля. Це роз'яснюється тим, що через складність розміщення та трасування на затримку у лініях зв'язку припадає 70-80% від загальної затримки у критичному шляху.

Висновки

Реалізація алгоритмів малоточкового ДПФ у ПЛІС дає змогу одержати високопродуктивні конвеєрні процесори ШПФ з малими апаратними витратами. Встановлено, що модуль малоточкового ШПФ з уповільненням у L разів має велику тактову частоту і малі апаратні витрати за рахунок конвеєризації обчислень, використання властивостей шестивходових ЛТ ПЛІС, а також спеціалізованих блоків множення на константу. Деякі розроблені модулі ШПФ знаходяться у відкритому доступі для випробування та використання [6].

Перелік посилань

1. Lofgren J., Nilsson P. On hardware implementation of radix 3 and radix 5 FFT kernels for LTE systems // Proc. Norchip. –2011. –Р. 1–4.
2. Greg Nash J. High-Throughput Programmable Systolic Array FFT Architecture and FPGA Implementations// International Conference on Computing, Networking and Communications (ICNC). – Honolulu, HI, Feb. 2014.
3. Quershi F., Garrido M., Gustafsson O. Unified architecture for 2, 3, 4, 5, and 7-point DFTs based on Winograd Fourier transform algorithm // Electronic Letters. –V.49. –N.5. –2013. –P.348 – 349.
4. Нусбаумер Г. Быстрое преобразование Фурье и алгоритмы вычисления сверток. –М.: Радио и связь. –1985. –248 с.
5. Сергиенко А.М., Симоненко В.П. Отображение периодических алгоритмов в программируемые логические интегральные схемы //Электрон. моделирование. –2007.–Т.29, № 2. –С. 49–61.
6. Sergiyenko A., Usenkov O. Pipelined FFT/IFFT 128 points processor. – Режим доступу: http://opencores.org/project,pipelined_fft_128